

Chuyện phiếm

Những năm đầu của thập niên 70 làng âm nhạc Việt Nam xôn xao với những tình khúc của nhạc sĩ Phạm Duy như : *Đưa em tìm động hoa vàng, Gọi em là đoá tình sầu Em lễ chùa này...* Tất cả được phổ nhạc từ thơ của thi sĩ Phạm Thiên Thư . Đặc biệt là tình khúc *Ngày xưa Hoàng Thị*; đã trở thành trào lưu, ghi sâu vào tâm khảm các tầng lớp thanh niên, nhất là giới học sinh sinh viên. Lời thơ đã được âm nhạc chấp cánh bay vào hồn người ; những người đang yêu, đã yêu và chuẩn bị yêu đều thấy thấp thoáng hình bóng, tâm tư của mình của người mình yêu ẩn hiện trong tình khúc...

Pleiku. Mùa thu năm 72 có một tin đồn phát xuất từ trường Nữ TH Pleime “*Nhân vật nữ trong nhạc phẩm Ngày xưa Hoàng Thị là cô giáo dạy Anh văn mới đổi về trường*” - Tin đồn nghe “giật gân”. Tin lan nhanh trong giới học sinh và những người hoạt động văn nghệ ở thị xã, tất cả đều tò mò muốn biết rõ thực hư. Lúc bấy giờ tôi quen thân với nhóm Bát Tiên. Tám cô Tiên của tôi học lớp 12A2 Pleime; nên việc tìm hiểu cũng mau sáng tỏ. Thì ra cô giáo mới đổi về trường người xứ Huế họ tên đầy đủ là Hoàng Thị Phương Huệ . Ai đó đã tách tên cô giáo Phương Huệ ra, còn lại hai chữ Hoàng Thị... để tạo tin đồn. Tin đồn chỉ đúng có phân nửa, mà đúng một nửa thì không phải là sự thật. Có phải chăng đây là một cách giới thiệu cô giáo của mình ? Với tôi thì đây là một câu chuyện dễ thương ; một kỷ niệm đáng nhớ.

Đã hơn ba mươi lăm năm trôi qua, Pleiku thay đổi; con người thay đổi, kỷ niệm xưa tưởng chừng cũng chìm vào quên lãng. Thế rồi thật tình cờ tôi gặp lại kỷ niệm ngày ấy trên Website này, qua bài viết của Nguyễn Thanh Mỹ với tựa “ Pleime yêu dấu...” và mới đây Huỳnh thị Bê có nhắc đến tình khúc *Ngày xưa Hoàng Thị* với tựa bài “ Ngộ...”. Kỷ niệm xưa không mất, nó lẩn khuất đâu đó trong ký ức đời người, chỉ chờ tình cảm khơi gợi là tái hiện như xưa. Cách nay vài năm tôi có góp nhặt được hai bài báo, đăng trên một tờ báo trong nước và một ở hải ngoại. Nội dung đề cập đến tác giả, nhân vật Hoàng Thị... những người liên quan đến bài thơ và nhạc phẩm *Ngày xưa Hoàng Thị*.

Thay cho đoạn kết của chuyện phiếm này; tôi xin trích đăng hai bài báo để mọi người hiểu rõ hơn nguyên nhân xuất xứ, tác giả và nhân vật Hoàng Thị Ngộ cùng các tình tiết đã tạo nên những giai thoại thú vị một thời.

Thi sĩ Phạm Thiên Thư và ...Tôi.

Phạm Thiên Thư và “Ngày xưa Hoàng Thị”

Với nhiều người thì "Ngày xưa Hoàng thị" (kể cả thơ lẫn nhạc) từng là một tuyệt tác. Nhưng với chính nhà thơ Phạm Thiên Thư thì “đó chỉ là những kỷ niệm dĩ vãng, mối tình thoáng nhẹ vu vơ của thời trai trẻ” .

Quê ông ở Kiến Xương- Thái Bình nhưng ông sinh ra ở Lạc Viên- Hải Phòng. Năm 1954, khi mới 14 tuổi, ông theo cha mẹ di cư vào miền Nam, ngụ tại căn nhà gần khu Tân Định- Sài Gòn. “Tôi vẫn nhớ tới căn nhà những ngày ấy, đó là một căn nhà nhỏ nằm đằng sau chợ Tân Định. Cha tôi xin cho tôi học tại trường Trung học Văn Lang cách nhà chừng non một cây số. Tôi đã học hết tú tài ở đó”.

Ông nhớ lại: Cũng trong những năm học tú tài này, ông đã để ý một cô bạn học cùng lớp tên là Hoàng Thị Ngọc, cô gái đó quê gốc Hải Dương, ở gần nhà ông. Nhưng chỉ là để ý thôi chứ không dám ngỏ lời. Hàng ngày, khi xếp hàng vào lớp, cô gái đứng ở đầu hàng bên nữ, nổi bật, mái tóc dài xoã trên bờ vai mảnh dẻ. Ông chỉ im lặng ngắm nhìn. Rồi khi tan trường, cô gái một mình trên đường về nhà, ông lại là kẻ lẻo đẻo theo sau. “Cô ấy ôm cặp đi trước, tôi đi theo nhưng không dám lên tiếng. Trong bóng chiều tà, ánh nắng hắt qua hàng cây, cô ấy lặng lẽ bước, gây cho tôi những cảm xúc bâng khuâng khó tả. Cứ thế, tôi chỉ biết lặng lẽ đi theo sau cô ấy hàng ngày, giấu kín những cảm xúc của mình không cho bất cứ ai biết”.

Sau khi học xong tú tài, khác với nhiều người, Phạm Thiên Thư chọn cửa Phật làm chốn dừng chân. Ông theo học trường Phật học Vạn Hạnh, gửi hồn trong lời Kinh tiếng kệ.

Thế nhưng mỗi khi đi ngang con đường một thửa, hình ảnh cô gái với mái tóc xoã ngang vai lại hiện về trong ông. Và trong một lần đắm chìm trong cảm xúc ấy, ông đã cầm bút viết lên bài thơ *Ngày xưa Hoàng thị*: “*Em tan trường về- Đường mưa nhỏ nhỏ - Chim non giấu mỏ - Dưới cội hoa vàng...*”.

Ông tâm sự: “Đây không phải là bài thơ đầu tay của tôi. Cha tôi tuy làm nghề thuốc nhưng ông có làm thơ, tôi còn nhớ ông đã từng đạt giải Nhì về thơ do một tờ báo ở Hà Nội trao tặng.

Khi còn nhỏ tuổi tôi cũng đã làm vài bài thơ và được cha tôi khen. Nhưng tôi làm thơ chủ yếu để trải lòng mình chứ không làm thơ chuyên nghiệp.

Vì vậy mãi đến năm 1968, tôi mới tự xuất bản tập thơ đầu tiên. In ít thôi, chủ yếu để mình đọc và tặng một số bạn bè thân. Tôi chẳng muốn nhiều người biết về mình”.

“Thế khi nào mọi người mới biết tới những bài thơ của bác?”- Tôi hỏi.

Phạm Thiên Thư trả lời: “Ấy là khi chúng tôi nhờ nhạc sĩ Phạm Duy phổ nhạc 10 bài Đạo ca do tôi viết lời, Phạm Duy gặp và tình cờ đọc được tập thơ của tôi.

Tôi cũng không nghĩ nhạc sỹ lại thích bài thơ *Ngày xưa Hoàng thị* đến thế, ông đề nghị phổ nhạc bài thơ đó. Dĩ nhiên được một nhạc sỹ nổi tiếng như Phạm Duy để ý đến bài thơ của mình thì có gì hạnh phúc bằng.

Và tôi cũng bất ngờ nghe lại bài thơ của mình khi đã phổ nhạc. Nhạc sỹ đã tôn bài thơ lên rất nhiều qua những giai điệu nhạc bay bổng”.

Vào những năm 70, bài *Ngày xưa Hoàng thị* đã trở thành một hiện tượng tại miền Nam Việt Nam. Ca sỹ Thanh Thúy là người đầu tiên thể hiện bài hát này và sau đó nhiều ca sỹ khác cũng chọn bài *Ngày xưa Hoàng thị* để hát, tạo thành trào lưu.

Thậm chí báo chí Sài Gòn cũng vào cuộc, nêu câu hỏi “Nhân vật chính trong *Ngày xưa Hoàng thị* là ai?”. Một số người tự nhận mình là nhân vật của bài thơ, số khác thì phân tích bài thơ rồi cho rằng nhân vật chính trong bài thơ là cô A, cô B nào đó...

“Ngày đó báo chí cũng gặp tôi hỏi chuyện tôi nói rằng đó là cô Hoàng Thị Ngọc nhưng không biết tại sao nhiều người vẫn không tin”. Ông bảo.

Nhạc sỹ Phạm Duy còn phổ nhạc thêm một số bài thơ tình khác của ông như *Đưa em tìm động hoa vàng*, *Gọi em là đoá tình sầu*, *Em lẽ chùa này...*

Căn nhà của ông giờ là một quán cà phê nhỏ mang tên “Hoa vàng”, có lẽ ông lấy từ bài “Đưa em tìm động hoa vàng” để đặt tên.

Quán nhỏ nhưng bài trí khá đẹp nên khá đông khách. Có lẽ ít ai vào quán lại để ý tới một ông già có dáng như một lão nông hay ngồi lặng lẽ trong góc nhà lại chính là nhà thơ Phạm Thiên Thư.

Ông cười: “Thì tôi đâu dám nhận mình là nhà thơ”. Biết chúng tôi đang tìm hiểu về bài *Ngày xưa Hoàng thị*, cô con gái của ông tinh ý mở lại bản nhạc. Giọng ca của Thanh Thúy cất lên: “*Em tan trường về- Đường mưa nho nhỏ...*”

Ông buồn bực, nhắm mắt. Có lẽ ông đang hồi tưởng về những ngày xa xưa, những ngày trên con đường trải nắng vàng, một chàng trai trẻ lẻo đẻo theo chân cô gái tên Ngọc có mái tóc dài xoã ngang vai... để rồi làm nên những vần thơ lung linh và xót xa đến thế.

Ngày xưa Hoàng thị

*Em tan trường về
Đường mưa nho nhỏ
Chim non giấu mỏ
Dưới cội hoa vàng
Bước em thênh thang
Áo tà nguyệt bạch
Ôm nghiêng cặp sách
Vai nhỏ tóc dài
Anh đi theo hoài
Gót giày thâm lặng
Đường chiều ủa nắng
Mưa nhẹ băng khuâng
Em tan trường về
Cuối đường mây đỏ
Anh tìm theo Ngọc
Dáng lau lách buồn
Tay nụ hoa thôn
Vương bờ tóc suối
Tìm lời mở nói
Lòng sao ngập ngừng
Lòng sao rưng rưng
Như trời mây ngộ
Hôm sau vào lớp
Nhìn em ngại ngần
Em tan trường về
Đường mưa nho nhỏ
Trao vội chùm hoa
Ép vào cuốn vở
Thương ơi! Vạn thuở
Biết nói chi nguôi
Em mỉm môi cười
Anh mang nỗi nhớ
Hè sang phượng nở
Rồi chẳng gặp nhau
Ơi mối tình đầu
Như đi trên cát
Bước nhẹ mà sâu
Mà cũng hòa mau...*

Thi sĩ Phạm Thiên Thư

*Tường đã phai màu
Đường chiều hoa cỏ
Mười năm rồi Ngọ
Tình còn qua đây
Cây xưa vẫn gây
Phơi nghiêng dáng đỏ
Áo em ngày nọ
Phai nhạt mấy màu
Chân theo tìm nhau
Còn là vang vọng
Đời như biến động
Xóa dấu ngày qua
Tay ngắt chùm hoa
Mà thương mà nhớ
Phố ơi! Muôn thuở
Giữ vết chân tình
Tìm xưa quán quanh
Ai mang bụi đỏ
Dáng ai nhỏ nhỏ
Trong cõi xa vời.
Tình ơi!... Tình ơi!...*

NT.
(Theo Tiền Phong báo)

Nhạc sĩ Phạm Duy

Đã tìm ra Hoàng Thị Ngọ?

°**NGUYỄN QUANG MINH** ghi

LTS: Trên Việt Weekly số 24, June 9, 2005, đăng tải một bức thư của thi sĩ Phạm Thiên Thư do nhạc sĩ Phạm Duy chuyển cho báo chí, phủ nhận chuyện bà Hoàng Dược Thảo tự nhận mình là nhân vật “Hoàng Thị Ngọ” của bài thơ “Ngày Xưa Hoàng Thị” của Phạm Thiên Thư, do Phạm Duy phổ nhạc thành tác phẩm bất hủ “Ngày xưa Hoàng Thị”. Cách đây hai tuần, tại quận Cam, tình cờ, một nhân vật xuất hiện, cho biết ông là người có liên hệ tới nhân vật “Ngọ” thiết ngoài đời. Câu chuyện sau đây đưa thiên tình sử nhạc khúc “Ngày Xưa Hoàng Thị” qua một khúc quanh mới. Người đàn ông trong cuộc là một nhân vật kín đáo, không muốn khoe khoang về phần mình, cũng không muốn làm chuyện “giật gân”. Tuy nhiên, như ông nói, rất muốn được gặp lại ‘cố nhân’ Hoàng Thị Ngọ, theo ông, hiện đang có mặt tại Cali. Nhân vật kể chuyện, người đàn ông tử tế, có công ăn việc làm đầu ra đó, có vợ con rất hạnh phúc, chỉ muốn được gặp lại Ngọ, để có thể, giúp gì được cho tri kỷ đã không gặp nhau từ mấy chục năm qua. Không hơn không kém. Nhân vật xin được giấu tên, viết tắt là **H.H.**

NQM: Ông quen với Hoàng Thị Ngọ, nhân vật trong thơ/nhạc của Phạm Thiên Thư, Phạm Duy trong trường hợp nào?

HH: Đó vào khoảng năm 1963, 1964. Nhà của Ngọ ở đường Trần Quang Khải, gần trường Văn Hiến... Mỗi lần cô đi học phải đi ngang nhà tôi. Nhà tôi số 90, đường Trần Quang Khải. Trường Văn Hiến cách nhà tôi độ 100 thước. Tôi thấy cô thiệt là hiền hậu, dễ thương nên mới viết thư làm quen. Năm đó tôi chưa tới 20 tuổi, học Đệ thất, Ngọ cũng chỉ độ bằng tuổi tôi thôi. Gốc Hải Dương, gia đình Công Giáo.

NQM: Ông đã viết thư hay làm thơ cho Ngọ?

HH: Viết thư. Gởi cho Ngọ, cô đáp ứng, mời tới nhà chơi. Ba của Ngọ là một nhà thầu khoán, gia đình rất khá, có anh chị em đi du học, làm bác sĩ, kỹ sư thời đó.

NQM: Về nhan sắc, Hoàng Thị Ngọ có đẹp không?

HH: Thành thật mà nói, Ngọ không phải là một thiếu nữ có nhan sắc lộng lẫy. Ngọ có mái tóc dài ngang lưng. Thường khi đi học, chỉ mặc hai màu áo vàng và đen. Nhưng rất là dễ thương... Ngọ có một dáng dấp mặc áo dài thật là đẹp.

NQM: Lúc đó, đã có bài thơ, bài nhạc về Hoàng Thị Ngọ chưa?

HH: Chưa. Lúc đó là thời gian chúng tôi quen nhau. Đi chơi với nhau rất vui. Một thời gian sau, tôi vào lính. Một vài năm, tôi trở về thăm Ngọ, cô kể lại cho tôi nghe về một người con trai, theo Ngọ, viết thơ theo đuổi Ngọ, nhưng cô ấy từ chối, không nhận mối tình đó. Người đó sau này cạo đầu vô Gò Vấp đi tu, đó chính là nhà thơ Phạm Thiên Thư như chúng ta ai ai cũng biết. Và bài thơ này làm ra lúc Phạm Thiên Thư đã đi tu. Sau này, bài thơ lại được nhạc sĩ Phạm Duy phổ nhạc, trở nên một bài hát bất hủ. Nói tóm lại, Hoàng Thị Ngọ nói là không có gì với nhà thơ họ Phạm kia.

NQM: Như vậy, Hoàng Thị Ngọ là người yêu của ông?

HH: Nói là người yêu, tôi e là cũng không đúng hẳn. Nó lung chùng thôi. Chúng tôi có đi xem phim với nhau, nhưng rồi tôi đi lính, trở lại... Tôi là lính, cũng lận đận vô cùng, do đó, chuyện liên hệ giữa tôi và Hoàng Thị Ngọ cũng không liên tục. Cho tới sau 75, mỗi người phải bươn chải riêng. Tới năm 1978, tôi mới liên lạc, gặp lại Ngọ tại nhà. Lúc đó, tôi đã có gia đình. Tôi nói: “Ngọ à, bây giờ tôi có tổ chức tàu đi vượt biên, đây là cơ hội cuối cùng tôi muốn giúp cho Ngọ, nếu Ngọ muốn đi vượt biên với tôi, tôi sẽ cho Ngọ cùng thêm 1 người nữa cùng đi.”

NQM: Lúc đó chị Ngọ đã có gia đình chưa?

HH: Chưa. Chỉ có tôi là có gia đình, vợ con. Ngọ nói để cô suy nghĩ vài ngày. Sau đó tôi trở lại, Ngọ cho biết gia đình cô ấy có tới 4 người, nếu đi 2, bỏ lại 2 thì không được. Do đó, nếu đi thì đi hết, còn không thì thôi. Trong hoàn cảnh đó, phần tôi chỉ có thể lo cho 2 người, nên không thể làm gì hơn được. Tôi đi được... Ngọ ở lại.

NQM: Sau đó, qua tới Mỹ, ông không liên lạc với Ngọ nữa sao?

HH: Không. Chúng tôi mất liên lạc luôn từ đó. Mới đây, gần 1 tháng trước, tôi có về Việt Nam, tôi có ghé lại khu nhà Ngọ ở hồi trước, tôi còn nhớ rõ, đó là căn nhà số 19E, đường Lý Trần Quán (tên cũ), bây giờ đổi thành Thạch Thị Thanh gì đó(?), khu chợ Tân Định, Phú Nhuận, Sài Gòn. Khi vào khu nhà Ngọ, bà hàng xóm vẫn nhận ra tôi. Bà cụ cho tôi biết là Ngọ đã bán nhà, dọn đi nơi khác từ lâu lắm rồi. Nghe nói hiện nay Ngọ đang ở Mỹ, ở California! Tôi nghe thì cũng buồn, nhưng lại vui vì biết cô đang ở Cali. Tôi cũng quên hỏi bà Cụ là Ngọ đi đã bao lâu rồi. Tôi rất xúc động, sau bao nhiêu năm trở về, quên trước nhớ sau. Hàng xóm nhận ra hết mà.

NQM: Xin ông mô tả lại chân dung của Hoàng Thị Ngọ theo trí tưởng tượng của ông?

HH: Ngọ chỉ là một thiếu nữ tầm thước, cỡ 5'2". Ồm, da mặt không đẹp lắm, rơm rơm một chút. Tóc dài, chải thẳng ra phía sau mà không rẽ ngôi. Mặt hơi xương xương, dài dài. Ngọ có một cái mụn ruồi cũng hơi lớn lớn dưới cánh mũi bên phải. Một nhan sắc trung bình. Chỉ có dáng mặc áo dài rất đẹp. Mình mê vóc dáng và mái tóc đó. Tôi mê cái dáng của Ngọ, đúng là một cô gái Việt Nam. Đi đứng nghiêm trang, không ngo qua ngo lại. Mặt nhìn thẳng, nhìn lên chút xíu. Một mẫu người con gái có bị mưa cũng không dám chạy. Rất Việt Nam.

NQM: Ông có nghĩ rằng, nếu không có chiến tranh, cách trở, ông có nghĩ sẽ lấy cô Ngọ làm vợ không?

HH: Tôi nghĩ duyên số cũng khó nói lắm. Lúc đó tôi chỉ là anh học trò dưới tỉnh lên, tro học lang thang. Gia đình Ngọ giàu có. Tôi vào lính, nay đây mai đó, không có hy vọng nào mà đạt được. Hai đứa có trao đổi thật nhiều, nhưng biết rằng có sự cách trở nên không đi tới đâu...

NQM: Giả dụ bây giờ, gặp nhau lại ở Cali, ông nghĩ sẽ đối xử với cô Ngọ ra sao?

HH: Bây giờ gặp lại, chỉ là kỷ niệm thôi. Nhưng tôi rất muốn gặp lại Ngọ. Hồi đó chúng tôi viết cho nhau những câu đùa vui, rất dễ thương, lúc tôi đi lính, là: “Nếu mà anh tử trận, hồn anh sẽ về báo tin cho em biết, em có sợ không?” Ngọ trả lời tôi rằng: “Em sẽ không sợ đâu. Dù anh là lính chết trận, là ma, nhưng với em, anh là con ma dễ thương!” Cổ là một trí thức, tiếng Pháp giỏi, có khả năng viết văn bằng tiếng Pháp. Hình như cổ học đại học Vạn Hạnh.

NQM: Ông có nghĩ rằng, sau khi bài thơ “Ngày Xưa Hoàng Thị” ra đời, được phổ nhạc, và nổi tiếng... những điều này có ảnh hưởng tới suy nghĩ, tình cảm của ông về người con gái tên Ngọ hay không?

HH: Tôi không nghĩ nhiều về chuyện đó. Lúc đó, Ngọ chỉ nói thoáng với tôi về chuyện thơ, nhạc mà thôi. Theo Ngọ kể, nhà thơ này si tình Ngọ dữ lắm, đi theo chọc, làm thơ, rồi thất tình dữ lắm v.v. Nhưng Ngọ không đáp lại mối tình si này. Còn tôi, cũng không biết Ngọ thích tôi ở điểm gì. Tôi nghĩ nếu không phải thời chiến, chuyện tình cảm của chúng tôi không chừng sẽ tiến xa thêm.

NQM: Nhiều năm qua, mỗi lần nghe bài hát “Ngày Xưa Hoàng Thị”, ông cảm thấy thế nào?

HH: Tôi vẫn xúc động khi nghe lại bài hát này. Không có gì thay đổi trong tôi khi nghĩ về Ngọ. Tôi nghĩ tới Ngọ bằng giá trị tinh thần, chứ không phải vì nhan sắc hay bất kỳ một chuyện gì khác. Sự thù mị, dễ thương của Ngọ là bất tử. Thời chúng tôi, khoảng cách giữa nam và nữ rất nghiêm túc, nên hầu như giữa chúng tôi không có vấn đề gì khác ngoài kỷ niệm. Tôi viết cho Ngọ khoảng 10 lá thư, và Ngọ cũng trả lời cho tôi khoảng bằng đó lá thư. Thư viết cho nhau cũng không phải là người yêu viết cho người yêu, mà như hai người bạn thân. Tôi nghĩ, có lẽ tình bạn này mới là bất diệt.

NQM: Xin ông cho biết, câu chuyện “Ngày xưa Hoàng Thị” này, nếu bây giờ tới tai bà xã ông, ông có bị phiền gì không?

HH: Cả nhà tôi ai cũng biết. Bà xã tôi cũng đã nghe tôi kể cho bà nghe. Nhưng không sao hết, gia đình tôi rất hạnh phúc. Vợ chồng con cái rất thương yêu, tôn trọng nhau. Tôi biết là khi đọc bài báo này, chắc bà cũng có buồn chút chút, nhưng tôi nghĩ bà sẽ hiểu là tôi rất đàng hoàng, chuyện nào ra chuyện nấy. Nhân chuyện báo Việt Weekly nhắc tới bài thơ, bài nhạc, rồi có người ngộ nhận mình là Hoàng Thị Ngọ, rồi nhạc sĩ Phạm Duy phải đi tìm v.v., tôi thấy mình cần lên tiếng về phía mình. Tuy nhiên, về phía Ngọ, nếu Ngọ có mặt ở Cali, xin để cho mọi người được biết, và tôi là người rất muốn được gặp lại bạn xưa, xem nhau như tri kỷ mà thôi, chứ không dám mong gì hơn.

Thái giám suu tầm.

@ Lê Thái Giám. PK
Sài Gòn hạ tuần tháng 9. Kỷ sửu

Email: lethaigiam@yahoo.com.vn Cell phone: 09.08.70.50.50